

LECTIO XXIX: Ο ΟΚΤΑΒΙΑΝΟΣ, Ο ΠΑΠΟΥΤΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟ ΚΟΡΑΚΙ

Cum Octaviānus post victoriam Actiacam Rōmam redīret, homo quidam ei occurrit corvum tenens; eum instituerat haec dicere: «Ave, Caesar, victor imperātor». Caesaris multum interfuit corvum emere; itaque viginti milibus sestertium eum ēmit. Id exemplum sutōrem quendam incitavit, ut corvum docēret parem salutatiōnem. Diu operam frustra impendēbat; quotiescumque avis non respondēbat, sutor dicere solēbat «Oleum et operam perdidī». Tandem corvus salutatiōnem didicit et sutor, cupidus pecuniae, eum Caesari attulit. Audītā salutatiōne Caesar dixit: «Domi satis salutatiōnum talium audio». Tum vēnit corvo in mentem verbōrum domini sui: «Oleum et operam perdidī». Ad haec verba Augustus risit emitque avem tanti, quanti nullam adhuc emerat.

Cum Octavianus	Όταν ο Οκταβιανός
post victoriam Actiacam	μετά τη νίκη στο Άκτιο
rediret Romam,	επέστρεφε στη Ρώμη,
occurrit ei	πήγε να τον συναντήσει
quidam homo	κάποιος άνθρωπος
tenens corvum;	κρατώντας ένα κοράκι*
eum instituerat	το είχε διδάξει
dicere haec:	να λέει τα εξής:
«Ave, Caesar, victor imperator».	«Χαίρε Καίσαρα, νικητή στρατηγέ».
Caesaris interfuit multum	Ο Καίσαρας ενδιαφέρθηκε πολύ
emere corvum ;	να αγοράσει το κοράκι*
itaque eum emit viginti milibus sestertium.	Και έτσι το αγόρασε για είκοσι χιλιάδες σηστέριους.
Id exemplum	Αυτό το παράδειγμα
incitavit quondam sutorem,	παρακίνησε κάποιον παπουτσή
ut doceret corvum parem salutationem.	να μάθει σε ένα κοράκι τον ίδιο χαιρετισμό.
Diu frustra impendebat operam;	Για πολύ καιρό μάταια κόπιαζε*
quotiescumque avis non respondebat,	κάθε φορά που το πουλί δεν απαντούσε,
sutor solebat dicere	Ο παπουτστής συνήθιζε να λέει
«perdidi oleum et operam ».	« Έχασα το λάδι και τον κόπο μου»./ «Κρίμα στον κόπο μου».
Tandem corvus didicit salutationem	Τελικά το κοράκι έμαθε το χαιρετισμό
et sutor, cupidus pecuniae	και ο παπουτστής, επιθυμώντας τα χρήματα,
attulit eum Caesari.	το έφερε στον Καίσαρα.
Audita salutatione Caesar dixit:	Όταν άκουσε το χαιρετισμό ο Καίσαρας είπε:
«Domi audio satis talium salutationum».	«Στο σπίτι ακούω αρκετά τέτοιους χαιρετισμούς»
Tum venit in mentem corvo verborum domini sui:	Τότε ήρθαν στο νου του κορακιού τα λόγια του αφεντικού του:
« perdidi oleum et operam».	« Έχασα το λάδι και τον κόπο μου»./ «Κρίμα στον κόπο μου».
Ad haec verba	Σε αυτά τα λόγια
Augustus risit	ο Αύγουστος γέλασε
emitque avem tanti,	και αγόρασε το πουλί τόσο,
quanti nullam adhuc emerat.	όσο κανένα μέχρι τότε δεν είχε αγοράσει.

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ XXIX

1. **Caesaris**: γενική του ενδιαφερομένου προσώπου στο ρήμα interfuit.
2. **multum**: επίρρημα θετικού βαθμού → Παραθετικά: **plus - plurimum**.
3. **milibus**: αφαιρετική της συγκεκριμένης αξίας (του τιμήματος) στο ρήμα emit. Κλίνεται μόνο στον πληθυντικό: **milīa, milium, milibus, milia, -, milibus** (ως αριθμητικό δεν διαθέτει κλητική πτώση).
4. **sestertium**: γενική πληθυντικού: **sestertium** (σπανιότερα **sestertiorum**). Λειτουργεί ως γενική διαιρετική ή ως γενική του περιεχομένου στο milibus. (**sestertius-ii**: Δεν παρουσιάζει συνηρημένο τύπο στη γενική, όπως και τα **adversarius, somnium, ephippium**)
5. **attulit**: β' ενικό προστακτικής ενεστώτα → **affer**.
6. **pecuniae**: γενική ως συμπλήρωμα στο επίθετο cupidus, (γενική αντικειμενική).
7. **Audita salutatione**: ιδιόζουσα αφαιρετική απόλυτη, χρονική μετοχή. Ανάλυση: **cum Caesar salutationem audivisset/ postquam (ubi, ut) Caesar salutationem audivit/audiverat**.
8. **avis**: σχηματίζει δύο τύπους στην αφαιρετική ενικού: **anī** και **ave**.
9. **satis**: επίρρημα → σχηματίζει ελλειπτικά παραθετικά Συγκριτικός: **satius**, Υπερθετικός: --
10. **salutationum**: γενική διαιρετική στο satis.
11. **domi**: είναι ουσιαστικό δ' κλίσης που δανείζεται κάποιους τύπους και από τη β' κλίση.

domus	domus
domus - domi	domuum, domorum
domui	domibus
domum	domos
domus	domus
domo	domibus

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

Cum: χρονικός σύνδεσμος (ο cum ο ιστορικός-διηγηματικός) = όταν.

Octavianus: ονομαστική ενικού, αρσενικό, β' κλίση, του ουσιαστικού **Octavianus -i** = Οκταβιανός → ως κύριο όνομα δεν διαθέτει πληθυντικό.

post: πρόθεση που συντάσσεται με αιτιατική = μετά.

victoriam: αιτιατική ενικού, θηλυκό, α' κλίση, του ουσιαστικού **victoria -ae** = νίκη.

Actiacam: αιτιατική ενικού, θηλυκό, β' κλίση, του επιθέτου **Actiacus, -a, -um** = Ακτιακός, του Ακτίου → δεν σχηματίζει παραθετικά.

Romam: αιτιατική ενικού, θηλυκό, α' κλίση, του ουσιαστικού **Roma -ae** = Ρώμη → ως κύριο όνομα δεν διαθέτει πληθυντικό.

rediret: γ' ενικό, υποτακτική παρατατικού ενεργητικής φωνής, του ρήματος **redeo, redii, reditum, redire** = επιστρέφω μετοχή ενεστώτα: **rediens** (γενική: **redeuntis**).

homo: ονομαστική ενικού, αρσενικό (ή θηλυκό, εδώ είναι αρσενικό), γ' κλίση, του ουσιαστικού **homo -inis** = άνθρωπος.

quidam: ονομαστική ενικού, αρσενικό, της αόριστης επιθετικής αντωνυμίας **quidam, quaedam, quoddam** = κάποιος, -α, -ό.

ei: δοτική ενικού, αρσενικό, της δεικτικής επαναληπτικής αντωνυμίας **is, ea, id** = αυτός, -ή, -ό.

occurrit: γ' ενικό, οριστική ενεργητικού παρακειμένου, του ρήματος **occurro, occurri/occucurri, occursum, occurrere** 3 = πηγαίνω να συναντήσω.

corvum: αιτιατική ενικού, αρσενικό, β' κλίση, του ουσιαστικού **corvus -i** = κοράκι.

tenens: ονομαστική ενικού, αρσενικό, της μετοχής ενεργητικού ενεστώτα του ρήματος **teneo, tenui, tentum, tenere** 2 = κρατώ.

eum: αιτιατική ενικού, αρσενικό, της δεικτικής επαναληπτικής αντωνυμίας **is, ea, id** = αυτός, -ή, -ό.

instituerat: γ' ενικό, οριστική ενεργητικού υπερσυντελικού, του ρήματος **instituto, institui, institutum, instituere** 3 = διδάσκω.

haec: αιτιατική πληθυντικού, ουδέτερο, της δεικτικής αντωνυμίας **hic, haec, hoc** = αυτός, -ή, -ό.

dicere: απαρέμφατο ενεργητικού ενεστώτα, του ρήματος **dico, dixi, dictum, dicere** 3 = λέω → **β' ενικό προστακτικής ενεργητικού ενεστώτα: dic**.

Ave: β' ενικό προστακτικής ενεστώτα του ελλειπτικού ρήματος **aveo, --, --, avēre** = χαίρω

(εύχρηστο μόνο στην προστακτική και στο απαρέμφατο).

Caesar: κλητική ενικού, αρσενικό, γ' κλίση, του ουσιαστικού **Caesar -aris** = Καίσαρας → ως κύριο όνομα δεν διαθέτει πληθυντικό.

victor: κλητική ενικού, αρσενικό, γ' κλίση, του ουσιαστικού **victor -oris** = νικητής

imperator: κλητική ενικού, αρσενικό, γ' κλίση, του ουσιαστικού **imperator -oris** = στρατηγός.

Caesaris: γενική ενικού, αρσενικό, γ' κλίση, του ουσιαστικού **Caesar -aris** = Καίσαρας → ως κύριο όνομα δεν διαθέτει πληθυντικό.

multum: ποσοτικό επίρρημα = πολύ → Παραθετικά: Συγκριτικός: **plus**, Υπερθετικός: **plurimum**.

interfuit: γ' ενικό, οριστική παρακειμένου, του απρόσωπου ρήματος **interest, interfuit, -, interesse** = ενδιαφέρει → δεν σχηματίζει προστακτική, σουπίνο και μετοχή ως απρόσωπο.

corvum: αιτιατική ενικού, αρσενικό, β' κλίση, του ουσιαστικού **corvus -i** = κοράκι.

emere: απαρέμφατο ενεργητικού ενεστώτα, του ρήματος **emo, emi, emptum, emere 3** = αγοράζω.

itaque: συμπερασματικός παρατατικός σύνδεσμος = επομένως, λοιπόν.

viginti: απόλυτο αριθμητικό, άκλιτο = είκοσι.

milibus: αφαιρετική πληθυντικού, ουδέτερο, γ' κλίση, του απόλυτου αριθμητικού **milia** = χίλια → στον ενικό είναι άκλιτο: **mille**. Στον πληθυντικό κλίνεται: **milia, milium, milibus, milia, -, milibus** (ως αριθμητικό δεν διαθέτει κλητική πτώση). Δεν σχηματίζει παραθετικά.

sestertium: γενική πληθυντικού, αρσενικό, β' κλίση, του ουσιαστικού **sestertius -ii** = σηστέριος (νόμισμα) → γενική πληθυντικού: **sestertium** (σπάνια **sestertiorum**) (**sestertius -ii** δεν παρουσιάζει συνηρημένο τύπο στη γενική, όπως και τα **adversarius, somnium, ephippium**).

eum: αιτιατική ενικού, αρσενικό, της δεικτικής επαναληπτικής αντωνυμίας **is, ea, id** = αυτός, -ή, -ό.

emit: γ' ενικό, οριστική ενεργητικού παρακειμένου, του ρήματος **emo, emi, emptum, emere 3** = αγοράζω.

id: ονομαστική ενικού, ουδέτερο, της δεικτικής επαναληπτικής αντωνυμίας **is, ea, id** = αυτός, -ή, -ό.

exemplum: ονομαστική ενικού, ουδέτερο, β' κλίση, του ουσιαστικού **exemplum -i** = παράδειγμα.

sutorem: αιτιατική ενικού, αρσενικό, γ' κλίση, του ουσιαστικού **sutor -oris** = παπουτσή.

quendam: αιτιατική ενικού, αρσενικό, της αόριστης επιθετικής αντωνυμίας **quidam, quaedam, quoddam** = κάποιος, -α, -ο.

incitavit: γ' ενικό, οριστική ενεργητικού παρακειμένου, του ρήματος **incito, incitavi, incitatum, incitare 1** = παρακινώ.

ut: βουλητικός σύνδεσμος = να.

corvum: αιτιατική ενικού, αρσενικό, β' κλίση, του ουσιαστικού **corvus -i** = κοράκι.

doceret: γ' ενικό, υποτακτική ενεργητικού παρατατικού, του ρήματος **doceo, docui, doctum, docere 2** = μαθαίνω, διδάσκω.

parem: αιτιατική ενικού, θηλυκό, γ' κλίση, του μονοκατάληκτου επιθέτου **par, par, par (-is)** = ίδιος, -α, -ο → δεν σχηματίζει παραθετικά.

salutationem: αιτιατική ενικού, θηλυκό, γ' κλίση, του ουσιαστικού **salutatio -onis** = χαιρετισμός.

Diu: χρονικό επίρρημα = για πολύ καιρό → Παραθετικά, Συγκριτικός: **diutius**, Υπερθετικός: **diutissime**.

operam: αιτιατική ενικού, θηλυκό, α' κλίση, του ουσιαστικού **opera -ae** = κόπος → στον πληθυντικό **operae -arum** = μισθωτοί εργάτες (ετερόσημο).

frustra: τροπικό επίρρημα = μάταια.

impendebat: γ' ενικό, οριστική ενεργητικού παρατατικού, του ρήματος **impendo, impendi, impensum, impendere 3** = ξοδεύω.

quotiescumque: χρονικός σύνδεσμος = κάθε φορά που (ισοδυναμεί με τον επαναληπτικό **cum**).

avis: ονομαστική ενικού, θηλυκό, γ' κλίση, του ουσιαστικού **avis -is** = πουλί → αφαιρετική ενικού: **ave/ avi**.

non: αρνητικό μόριο = όχι, δεν.

respondebat: γ' ενικό, οριστική ενεργητικού παρατατικού, του ρήματος **respondeo, respondi, responsum, respondere 2** = απαντώ.

sutor: ονομαστική ενικού, αρσενικό, γ' κλίση, του ουσιαστικού **sutor -oris** = παπουτσή.

dicere: απαρέμφατο ενεστώτα ενεργητικής φωνής, του ρήματος **dico, dixi, dictum, dicere 3** = λέγω → β' ενικό προστακτικής ενεργητικού ενεστώτα: **dic**.

solebat: γ' ενικό, οριστική παρατατικού, του ρήματος **soleo, solitus sum, solitum, solere** ημιαποθετικό 2 = συνηθίζω.

oleum: αιτιατική ενικού, ουδέτερο, β' κλίση, του ουσιαστικού **oleum -i** = λάδι.

et: συμπλεκτικός σύνδεσμος = και.

operam: αιτιατική ενικού, θηλυκό, α' κλίση, του ουσιαστικού **opera -ae** = κόπος → στον πληθυντικό **operae -arum** = μισθωτοί εργάτες (ετερόσημο).

perdidi: α' ενικό, οριστική ενεργητικού παρακειμένου, του ρήματος **perdo, perdidici, perditum, perdere 3** = χάνω.

Tandem: χρονικό επίρρημα = επιτέλους, τέλος.

corvus: ονομαστική ενικού, αρσενικό, β' κλίση, του ουσιαστικού **corvus -i** = κοράκι.

salutationem: αιτιατική ενικού, θηλυκό, γ' κλίση, του ουσιαστικού **salutatio -onis** = χαιρετισμός.

didicisti: γ' ενικό, οριστική ενεργητικού παρακειμένου, του ρήματος **disco, didici, -, discere 3** = μαθαίνω.

et: συμπλεκτικός σύνδεσμος = και.

sutor: ονομαστική ενικού, αρσενικό, γ' κλίση, του ουσιαστικού **sutor -oris** = παπουτσή.

cupidus: ονομαστική ενικού, αρσενικό, β' κλίση, του επιθέτου **cupidus, -a, -um** = αυτός, -ή, -ό που επιθυμεί → Παραθετικά, Συγκριτικός: **cupidior, -ior, -ius**, Υπερθετικός: **cupidissimus, -a, -um**.

pecuniae: γενική ενικού, θηλυκό, α' κλίση, του ουσιαστικού **pecunia -ae** = χρήματα → δεν διαθέτει πληθυντικό.

eum: αιτιατική ενικού, αρσενικό, της δεικτικής-επαναληπτικής αντωνυμίας **is, ea, id** = αυτός, -ή, -ό.

Caesari: δοτική ενικού, αρσενικό, γ' κλίση, του ουσιαστικού **Caesar -aris** = Καίσαρας → ως κύριο όνομα δεν σχηματίζει πληθυντικό.

attulit: γ' ενικό, οριστική ενεργητικού παρακειμένου, του ρήματος **affero (adfero), attuli, allatum, afferre 3** = φέρνω (σε κάποιον)

β' ενικό προστακτικής ενεργητικού ενεστώτα: **affer**.

Audita: αφαιρετική ενικού, θηλυκό, της μετοχής παθητικού παρακειμένου **audio, audivi, auditum, audire 4** = ακούω.

salutatione: αφαιρετική ενικού, θηλυκό, γ' κλίση, του ουσιαστικού **salutatio -onis** = χαιρετισμός.

Caesar: ονομαστική ενικού, αρσενικό, γ' κλίση, του ουσιαστικού **Caesar -aris** = Καίσαρας → ως κύριο όνομα δεν σχηματίζει πληθυντικό.

dixit: γ' ενικό, οριστική ενεργητικού παρακειμένου, του ρήματος **dico, dixi, dictum, dicere 3** = λέγω

β' ενικό προστακτικής ενεργητικού ενεστώτα: **dic**.

domi: γενική ενικού ως επίρρημα, θηλυκό, δ' κλίση (δανείζεται και κάποιους τύπους από τη β' κλίση), του ουσιαστικού **domus -us** = σπίτι → Η γενική **domi** (πάντοτε), η αιτιατική **domum** και η αφαιρετική **domo** χρησιμοποιούνται επιρρηματικά για να δηλώσουν **στάση, κίνηση και από τόπο κίνηση/ απομάκρυνση** αντίστοιχα.

domus domus - domi domui domum domus domo	domus domuum - domorum domibus domos domus domibus
--	---

satis: ποσοτικό επίρρημα = αρκετά → Παραθετικά, Συγκριτικός: satius, Υπερθετικός: —.

salutationum: γενική πληθυντικού, θηλυκό, γ' κλίση, του ουσιαστικού salutatio -onis = χαιρετισμός.

talium: γενική πληθυντικού, θηλυκό, της δεικτικής αντωνυμίας talis, talis, tale = τέτοιος, -α, -ο → κλίνεται όπως τα δικατάληκτα επίθετα της γ' κλίσης και δεν σχηματίζει κλητική ενικού.

audio: α' ενικό, οριστική ενεργητικού ενεστώτα, του ρήματος audio, audiri, auditum, audire 4 = ακούω.

Tum: χρονικό επίρρημα = τότε.

venit: γ' ενικό, οριστική ενεργητικού παρακειμένου, του ρήματος venio, veni, ventum, venire 4 = έρχομαι.

corvo: δοτική ενικού, αρσενικό, β' κλίση, του ουσιαστικού corvus -i = κοράκι.

in: πρόθεση που συντάσσεται (εδώ) με αιτιατική = σε.

mentem: αιτιατική ενικού, θηλυκό, γ' κλίση, του ουσιαστικού mens -ntis = νους, μυαλό.

verborum: γενική πληθυντικού, ουδέτερο, β' κλίση, του ουσιαστικού verbum -i = λόγος.

domini: γενική ενικού, αρσενικό, β' κλίση, του ουσιαστικού dominus -i = κύριος, αφέντης.

sui: γενική ενικού, γ' πρόσωπο (για έναν κτήτορα), αρσενικό, της κτητικής αντωνυμίας suus, sua, suum = δικός, -ή, -ό του (λειτουργεί ως αυτοπαθητική).

oleum: αιτιατική ενικού, ουδέτερο, β' κλίση, του ουσιαστικού oleum -i = λάδι.

et: συμπλεκτικός σύνδεσμος = και.

operam: αιτιατική ενικού, θηλυκό, α' κλίση, του ουσιαστικού opera -ae = κόπος → στον πληθυντικό operae -arum = μισθωτοί εργάτες (ετερόσημο).

perdidi: α' ενικό, οριστική ενεργητικού παρακειμένου, του ρήματος perdo, perdidici, perditum, perdere 3 = χάνω.

ad: πρόθεση που συντάσσεται με αιτιατική = σε, προς.

haec: αιτιατική πληθυντικού, ουδέτερο, της δεικτικής αντωνυμίας hic, haec, hoc = αυτός, -ή, -ό.

verba: αιτιατική πληθυντικού, ουδέτερο, β' κλίση, του ουσιαστικού verbum -i = λόγος.

Augustus: ονομαστική ενικού, αρσενικό, β' κλίση, του ουσιαστικού Augustus -i = Αύγουστος → ως κύριο όνομα δεν διαθέτει πληθυντικό.

risit: γ' ενικό, οριστική ενεργητικού παρακειμένου, του ρήματος rideo, risi, risum, ridere 2 = γελάω.

emit: γ' ενικό, οριστική ενεργητικού παρακειμένου, του ρήματος emo, emi, emptum, emere 3 = αγοράζω.

-que: συμπλεκτικός σύνδεσμος = και → χρησιμοποιείται ως εγκλιτική λέξη

avem: αιτιατική ενικού, θηλυκό, γ' κλίση, του ουσιαστικού avis -is = πουλί → αφαιρετική ενικού: ave/ avi.

tanti: γενική ενικού, ουδέτερο, της δεικτικής αντωνυμίας tantus, -a, -um = τόσο, -η, -ο → κλίνεται όπως τα επίθετα της β' κλίσης και δεν σχηματίζει κλητική ενικού.

quantum: γενική ενικού, ουδέτερο, της αναφορικής αντωνυμίας quantus, -a, -um = όσος, -η, -ο → κλίνεται όπως τα επίθετα της β' κλίσης και δεν σχηματίζει κλητική ενικού.

nullam: αιτιατική ενικού, θηλυκό, του αντωνυμικού επιθέτου nullus, -a, -um = κανένας, καμία, κανένα.

adhuc: χρονικό επίρρημα = μέχρι τότε.

emerat: γ' ενικό, οριστική ενεργητικού υπερσυντελικού, του ρήματος emo, emi, emptum, emere 3 = αγοράζω.

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

Cum Octavianus post victoriam Actiacam Romam rediret: δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση, που λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο περιεχόμενο της κύριας πρότασης με ρήμα το occurrit. Εισάγεται με τον cum τον ιστορικό-διηγηματικό, ο οποίος αναφέρεται σε διηγήσεις του παρελθόντος, υπογραμμίζει τη βαθύτερη σχέση της δευτερεύουσας με την κύρια και δημιουργεί ανάμεσά τους μια σχέση αιτίου και αιτιατού. Εκφέρεται με υποτακτική, που κάνει φανερό τον ρόλο του υποκειμενικού στοιχείου. Συγκεκριμένα, με υποτακτική παρατατικού (rediret), γιατί εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου (occurrit) και δηλώνει το σύγχρονο στο παρελθόν.

rediret: ρήμα.

Octavianus: υποκείμενο στο rediret.

Romam: απρόθετη αιτιατική κίνησης σε τόπο στο rediret (γιατί είναι όνομα πόλης).

post victoriam: εμπρόθετος προσδιορισμός του χρόνου στο rediret.

Actiacam: ομοιόπτωτος, επιθετικός προσδιορισμός στο victoriam.

homo quidam ei occurrit corvum tenens: κύρια πρόταση κρίσεως, εκφέρεται με οριστική και εκφράζει πραγματικό γεγονός.

occurrit: ρήμα.

homo: υποκείμενο στο occurrit.

quidam: ομοιόπτωτος, επιθετικός προσδιορισμός στο homo.

ei: αντικείμενο στο occurrit (σε δοτική, λόγω της πρόθεσης ob-).

tenens: επιθετική μετοχή, αναφέρεται στο υποκείμενο του ρήματος (homo) στο οποίο λειτουργεί ως επιθετικός προσδιορισμός. Δηλώνει το σύγχρονο στο παρελθόν.

Ανάλυση: **qui tenebat.** (κατά άλλη εκδοχή τροπική, συνημμένη στο υποκείμενο του ρήματος).

corvum: αντικείμενο στη μετοχή (tenens).

eum instituerat haec dicere: κύρια πρόταση κρίσεως, εκφέρεται με οριστική και εκφράζει πραγματικό γεγονός.

instituerat: ρήμα.

(homo): εννοούμενο υποκείμενο στο instituerat.

eum: άμεσο αντικείμενο στο instituerat και υποκείμενο στο dicere (ετεροπροσωπία).

dicere: έμμεσο αντικείμενο στο instituerat, τελικό απαρέμφατο.

haec: σύστοιχο αντικείμενο στο απαρέμφατο dicere.

«Ave, Caesar, victor imperator»: κύρια πρόταση επιθυμίας (εκφέρεται με προστακτική).

Ave: ρήμα.

(tu): εννοούμενο υποκείμενο στο ave.

Caesar: κλητική προσφώνηση.

victor: ομοιόπτωτος προσδιορισμός, παράθεση στο Caesar

imperator: ομοιόπτωτος, επιθετικός προσδιορισμός στο victor.

Caesaris multum interfuit corvum emere: κύρια πρόταση κρίσεως, εκφέρεται με οριστική και εκφράζει πραγματικό γεγονός.

interfuit: ρήμα (απρόσωπο).

emere: υποκείμενο στο interfuit, τελικό απαρέμφατο.

(Caesarem): εννοούμενο υποκείμενο στο απαρέμφατο emere (ετεροπροσωπία).

corvum: αντικείμενο στο emere.

Caesaris: γενική του ενδιαφερομένου προσώπου στο interfuit.

multum: επιρρηματικός προσδιορισμός του ποσού στο interfuit.

itaque viginti milibus sestertium eum emit: κύρια πρόταση κρίσεως, εκφέρεται με οριστική και εκφράζει πραγματικό γεγονός.

emit: ρήμα.

(Caesar): εννοούμενο υποκείμενο στο emit.

eum: αντικείμενο στο emit.

milibus: αφαιρετική της συγκεκριμένης αξίας στο emit.

viginti: ομοιόπτωτος, επιθετικός προσδιορισμός στο milibus.

sestertium: γενική διαιρετική (ή γενική του περιεχομένου) στο milibus.

Id exemplum sutorem quendam incitavit: κύρια πρόταση κρίσεως, εκφέρεται με οριστική και εκφράζει πραγματικό γεγονός.

incitavit: ρήμα.

exemplum: υποκείμενο στο incitavit.

id: ομοιόπτωτος, επιθετικός προσδιορισμός στο exemplum

sutorem: άμεσο αντικείμενο στο incitavit.

quendam: ομοιόπτωτος, επιθετικός προσδιορισμός στο sutorem.

ut corvum doceret parem salutationem: δευτερεύουσα ονοματική βουλητική πρόταση, που λειτουργεί ως έμμεσο αντικείμενο στο περιεχόμενο της κύριας πρότασης με ρήμα το incitavit. Εισάγεται με τον βουλητικό σύνδεσμο ut, γιατί είναι καταφατική, και εκφέρεται με υποτακτική, γιατί το περιεχόμενό της είναι απλώς επιθυμητό. Συγκεκριμένα, εκφέρεται με υποτακτική παρατατικού

(doceret), γιατί εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου (incitavit) [παρουσιάζεται ιδιομορφία στην ακολουθία των χρόνων, γιατί η βούληση είναι ιδωμένη τη στιγμή που εμφανίζεται στο μυαλό του ομιλητή (συγχρονισμός κύριας και δευτερεύουσας) και όχι τη στιγμή της πιθανής πραγματοποίησής της] και αναφέρεται στο παρελθόν.

doceret: ρήμα.

(sutor): εννοούμενο υποκείμενο στο doceret.

corvum: άμεσο αντικείμενο στο doceret.

salutationem: έμμεσο αντικείμενο στο doceret.

parem: ομοιόπρωτος, επιθετικός προσδιορισμός στο salutationem.

Diu operam frustra impendebat: κύρια πρόταση κρίσεως, εκφέρεται με οριστική και εκφράζει πραγματικό γεγονός.

impendebat: ρήμα.

(sutor): εννοούμενο υποκείμενο στο impendebat.

operam: αντικείμενο στο impendebat.

frustra: επιρρηματικός προσδιορισμός του τρόπου στο impendebat.

diu: επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο impendebat.

quotiescumque avis non respondebat: δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση, που λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο περιεχόμενο της κύριας πρότασης με ρήμα το solebat. Εισάγεται με τον χρονικό-επαναληπτικό σύνδεσμο quotiescumque, ο οποίος ισοδυναμεί με τον επαναληπτικό cum. Εκφέρεται με οριστική, γιατί η πράξη ενδιαφέρει από καθαρά χρονική άποψη, και συγκεκριμένα, με οριστική παρατατικού (respondebat). Εκφράζει την αόριστη επανάληψη στο παρελθόν και, σε σχέση με την κύρια πρόταση, δηλώνει το σύγχρονο.

non respondebat: ρήμα.

avis: υποκείμενο στο non respondebat.

sutor dicere solebat: κύρια πρόταση κρίσεως, εκφέρεται με οριστική και εκφράζει πραγματικό γεγονός.

solebat: ρήμα.

sutor: υποκείμενο στο solebat.

dicere: αντικείμενο στο solebat, τελικό απαρέμφατο.
sutor: υποκείμενο στο dicere (ταυτοπροσωπία).

«**Oleum et operam perdidit**»: κύρια πρόταση κρίσεως, εκφέρεται με οριστική και εκφράζει πραγματικό γεγονός.

perdidi: ρήμα.
(ego): εννοούμενο υποκείμενο στο perdidi.
oleum, operam: αντικείμενα στο perdidi.

Tandem corvus salutationem didicit: Κύρια πρόταση κρίσεως, εκφέρεται με οριστική και εκφράζει πραγματικό γεγονός.

didicit: ρήμα.
corvus: υποκείμενο στο ρήμα didicit.
salutationem: αντικείμενο στο didicit.
tandem: επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο didicit.

sutor, cupidus pecuniae, eum Caesari attulit: κύρια πρόταση κρίσεως
(Σημείωση: συνδέεται παρατακτικά-συμπλεκτικά με την προηγούμενη με το et), εκφέρεται με οριστική και εκφράζει πραγματικό γεγονός.

attulit: ρήμα.
sutor: υποκείμενο στο attulit.
eum: άμεσο αντικείμενο στο attulit.
Caesari: έμμεσο αντικείμενο στο attulit.
cupidus: επιρρηματικό κατηγορούμενο του τρόπου στο attulit. Αναφέρεται στο sutor.
pecuniae: γενική ως συμπλήρωμα στο επίθετο cupidus (γενική αντικειμενική).

Audita salutatione Caesar dixit: κύρια πρόταση κρίσεως, εκφέρεται με οριστική και εκφράζει πραγματικό γεγονός.

dixit: ρήμα.
Caesar: υποκείμενο στο dixit.
audita: επιρρηματική χρονική μετοχή, ιδιάζουσα αφαιρετική απόλυτη, δηλώνει

το προτερόχρονο στο παρελθόν.

Ανάλυση: cum Caesar salutationem audivisset / postquam, ubi, ut Caesar salutationem audivit (audiverat).

salutatione: υποκείμενο της μετοχής audita.

Domi satis salutationum talium audio: κύρια πρόταση κρίσεως, εκφέρεται με οριστική και εκφράζει πραγματικό γεγονός.

audio: ρήμα.

(ego): εννοούμενο υποκείμενο στο audio.

satis: επιρρηματικός προσδιορισμός του ποσού στο audio.

salutationum: γενική διαιρετική στο satis.

talium: ομοιόπτωτος, επιθετικός προσδιορισμός στο salutationum.

domi: γενική ως επιρρηματικός προσδιορισμός της **στάσης σε τόπο** στο audio.

Tum venit corvo in mentem verborum domini sui: κύρια πρόταση κρίσεως, εκφέρεται με οριστική και εκφράζει πραγματικό γεγονός.

venit in mentem: ρήμα (απρόσωπη έκφραση).

(memoria): εννοούμενο υποκείμενο στο venit in mentem.

in mentem: εμπρόθετος επιρρηματικός προσδιορισμός της **εισόδου σε κατάσταση ή τόπου μεταφορικά στο venit.**

corvo: **δοτική προσωπική** στην απρόσωπη έκφραση venit in mentem.

verborum: γενική ως αντικείμενο στην έκφραση venit in mentem (ως ρήμα **μνήμης σημαντικό**).

domini: γενική **υποκειμενική** στο verborum.

sui: ομοιόπτωτος, επιθετικός προσδιορισμός στο domini (άμεση αυτοπάθεια).

tum: επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στην έκφραση venit in mentem.

«Oleum et operam perdidit»: κύρια πρόταση κρίσεως, εκφέρεται με οριστική και εκφράζει πραγματικό γεγονός.

perdidi: ρήμα.

(ego): εννοούμενο υποκείμενο στο perdidi.

oleum, operam: αντικείμενα στο perdidi.

Ad haec verba Augustus risit: κύρια πρόταση κρίσεως, εκφέρεται με οριστική και εκφράζει πραγματικό γεγονός.

risit: ρήμα.

Augustus: υποκείμενο στο risit.

ad verba: εμπρόθετος προσδιορισμός αναφοράς (ή αιτίας) στο risit.

haec: ομοιόπτωτος, επιθετικός προσδιορισμός στο verba.

emitque avem tanti: κύρια πρόταση κρίσεως (Σημείωση: συνδέεται παρατακτικά-συμπλεκτικά με την προηγούμενη με το εγκλιτικό -que), εκφέρεται με οριστική και εκφράζει πραγματικό γεγονός.

emitque: ρήμα.

(Augustus): εννοούμενο υποκείμενο στο emit.

avem: αντικείμενο στο emit.

tanti: γενική της αφηρημένης αξίας στο emit.

quanti nullam adhuc emerat: δευτερεύουσα επιρρηματική απλή παραβολική συγκριτική πρόταση, του ποσού, που λειτουργεί ως Β' όρος σύγκρισης (α' όρος σύγκρισης είναι η προηγούμενη κύρια). Εισάγεται με την αναφορική αντωνυμία quanti (που αποτελεί παραβολικό ζεύγος με το tanti το οποίο προηγείται στην κύρια) και εκφέρεται με οριστική (emerat), γιατί η σύγκριση αφορά δύο πράξεις ή καταστάσεις που είναι ή θεωρούνται αντικειμενική πραγματικότητα. Συγκεκριμένα, με οριστική υπερσυντελικού, γιατί αναφέρεται στο παρελθόν και δηλώνει το προτερόχρονο σε σχέση με την κύρια πρόταση.

emerat: ρήμα.

(Augustus): υποκείμενο στο emerat.

nullam: αντικείμενο στο emerat.

quanti: γενική της αφηρημένης αξίας στο emerat.

adhuc: επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο emerat.